

Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Diana Hloušková

Název práce: Trávení volného času na internetu dětí z dětských domovů a dětí z běžných rodin

Vedoucí práce: Mgr. Alena Knotková

Oponent práce: Mgr. et Mgr. Petra Ambrožová, Ph.D.

Téma práce: Téma práce trávení volného času na internetu dětí z DD a dětí z běžných rodin je zajímavé a má ambice obohatit pohled na jednu z důležitých oblastí sociální pedagogiky. Bohužel práce obsahuje spoustu nedostatků, díky kterým se tuto ambici nepodařilo vytěžit.

Zaměření práce: BP je teoreticko-empirického charakteru. Teoreticky koncipovaná část obsahuje 3 kapitoly – rodina vs. dětský domov (kapitola není příliš odborně nazvaná, navíc je formulována dosti stigmatizačně), volný čas vs. internet (stejně tak) a charakteristika staršího školního věku. Kapitola 2 není dle mého názoru vhodně pojmenovaná, vzhledem k názvu práce by se kapitola měla spíše věnovat roli internetu ve volném čase. Kapitoly jsou rozdrobené do příliš malých částí, není nutné vždy kapitoly dělit do takového množství podkapitol. V úvodu autorka dělí práci na dvě části, což se nedoporučuje. Jednotlivé podkapitolky jsou rozsahově chudší, obsahují několik málo odstavců textu a mnohdy jsou tak vytrženy z kontextu (navíc pokud vycházejí ze dvou zdrojů - např. 1.4). Teoretický background nepřináší nový pohled na zkoumanou problematiku, kapitoly obsahují v závěrečných pracích často se objevující fakta –

rodina, volný čas, žák na 2. stupni ZŠ. Navíc text připomíná skripta – text není provázaný a má strukturu nadpis, popis atd.

Empirické šetření: provedené empirické šetření je kvantitativní povahy a je zaměřeno na rozdíly v trávení VČ na internetu dětí z běžných rodin a dětských domovů. Vědecko-výzkumný problém není správně formulován. Výzkumného šetření se zúčastnilo 100 respondentů (50 z běžných rodin a 50 z DD). Výzkumné šetření je netransparentní, není např. uvedeno, z jakého důvodu probíhalo výzkumné šetření ve třech různých letech od roku 2018 do roku 2021. Měla autorka zadanou BP v roce 2018, kdy realizovala výzkum? Autorka svůj výzkumný nástroj označuje jako „předem sestavený dotazník dle vlastní přípravy“, má tím pravděpodobně na mysli dotazník vlastní konstrukce. Není dodrženo ani etických pravidel výzkumu, v celém textu jsou uváděny konkrétní názvy institucí. Další nejasností je provedený předvýzkum v roce 2019 (sběr dat ale začal v roce 2018). Předvýzkum navíc proběhl pouze v prostředí respondentů z běžných rodin, proto je dle mého názoru bezcenný. Výzkumné otázky i hypotézy jsou formulovány adekvátně vzhledem k cíli výzkumu, jen hypotéza č. 3 nedává smysl (chybí v ní sociální sítě). Hypotéza 4 pak neodpovídá cíli ani názvu práce. V hypotézách i dílčích cílech autorka pracuje s označením dívky a chlapci, v interpretaci dat používá ženy a muži. Některé grafy jsou nevhodně nazvány (např. graf 3 – Zařízení, které vlastní). Otázkou navíc je, zda může dítě mladší 15 let vůbec některé ze jmenovaných zařízení vlastnit, zvláště v podmínkách ústavní výchovy. U grafu č. 3 jsou nesprávně uvedené údaje (5 dětí z běžných rodin neodpovídá 12%), navíc jsou rozdílné údaje v textu a v grafu, stejně tak na ostatních místech (např. graf 6 neodpovídá ani v jednom údaji). Hypotézy jsou verifikovány na základě procentuálního porovnání odpovědí na dotazníkové položky, přičemž některé hypotézy jsou syceny pouze dvěma položkami. Hypotézu H1 nelze z mého pohledu

takto vyhodnotit – nelze říci, že pokud respondent „vlastní“ televizi, tráví s ní více času. Respondent z DD tak může uvést, že zařízení nevlastní, protože je ústavní, ale může na něm trávit více času než „vlastník“ zařízení z běžné rodiny.

Využitelnost pro praxi: Vzhledem k velkému množství nedostatků v práci je šance na využitelnost v praxi nízká. Doporučení pro praxi jsou převzatá a autorka nenavrhuje vlastní pohled. Navíc uvedené náměty nesplňují nároky na efektivní prevenci (např. monitorovací aplikace). Bohužel nemohu souhlasit vzhledem k výše uvedenému, že by autorka BP doporučila „nejen rodičům ale i vychovatelům v ústavní výchově a odborníkům, kteří se zabývají problematikou internetu“.

Rozsah práce: Bakalářská práce obsahuje 80 stran, 4 kapitoly a přílohy.

Práce s odbornými zdroji: Studentka by měla v práci využít silnější citační aparát, např. kapitola 1.4 je postavena zejména na jednom zdroji. Řada výroků autorky není opřena o zdroje, např. na s. 32 „Sociální sítě jsou návykové.“, „Sociální sítě jsou častým místem, kde se odehrává kyberšikana.“ Takovéto a spousta dalších výroků musí být opřeny o odborné zdroje! Výrazným nedostatkem je i absence aktuálních zdrojů – obzvláště při popisu rizik spojených s nadužíváním internetu je více než důležité vycházet z nejnovějších zdrojů, nikoliv z těch 11 let starých. Autorka tak neprokázala, že umí správně odkazovat na zdroje. Např. v kapitole 4.2 odkazuje na Gavoru poslední věta, nebo celý odstavec, který tvoří celou kapitolu? Seznam odborných zdrojů není zarovnán do bloku, každý zdroj je uveden jiným způsobem. Problém nespátřuji v počtu využitých zdrojů, jako spíše v jejich kvalitě a zaměření vzhledem k cíli práce (autorka využívá např. webové stránky světvolnéhočasu.com, jak na internet, nebo České noviny).

Jazyková, formální a stylistická úroveň práce: Text by si zasloužil více odborného vhledu ze strany autorky, v úvodu nejsou uvedeni autoři, kteří se problematikou

zabývají, motivace k výběru tématu není opřena o zdroje, v textu autorka např. používá „slovo rodina“ – vhodnější by jistě bylo užít „termín rodina“, „pojem rodina“ atd. Dále v textu autorka používá termín ústavní péče, práce se ale zabývá ústavní výchovou.

Cíl práce: není formulován dostatečně správně. V úvodu je uvedeno, že cílem práce je „analyzovat trávení volného času na internetu dětí docházejících na 2. stupeň základních škol, jedná se tedy o děti ve věku od 11 do 15 let“. Z hlavního cíle ale naprosto vymizelo porovnání dětí z běžných rodin a dětských domovů. Tento fakt je uveden a komentován až mimo hlavní cíl.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. Máte písemný souhlas od institucí zapojených do výzkumu, že můžete uvádět a na webu zveřejnit jejich plné názvy? Nemůže být toto stigmatizační vzhledem k respondentům?
2. Pokuste se komisi přítomné u obhajoby osvětlit, jak konkrétně jste sbírala data a z jakého důvodu jste je sbírala ve třech etapách. Měla jste již v roce 2018 formulované vstupní požadavky (cíl výzkumu, výzkumné otázky, hypotézy)? Jak mohl proběhnout předvýzkum v roce 2019, když jste od roku 2018 sbírala data?
3. Může dlouhý sběr dat od roku 2018 do roku 2021 ovlivnit výsledky? Srovnávala jste odpovědi z roku 2018 a 2021?

Navrhované hodnocení odpovídá podstatným nedostatkům předložené práce, které jsou pro přehlednost v textu posudku podtrženy.

Navrhované hodnocení: A – B – C – D – E – F

Datum: 19. 4. 2021

.....

Podpis oponenta práce